

Werkafspraken lokale maatwerkovereenkomsten regio ZOU – Jeugdhulp

Samenvatting

Het is belangrijk om als gemeenten in de regio ZOU gezamenlijk regie te voeren op het afsluiten van maatwerkovereenkomsten met niet gecontracteerde aanbieders. In dit memo wordt dat nader uitgelegd. Een lokale maatwerkovereenkomst (voor een enkele cliënt of ouder met kind) blijft bij uitzondering nodig wanneer daarvoor een goede onderbouwing is en er consultatie heeft plaatsgevonden. Vanuit de inkoopvisie 2020-2025, vastgesteld door alle gemeenteraden, heeft het regionale team van ICM een duidelijk opdracht om te sturen op kosten en kwaliteit binnen de geleverde zorg. ICM krijgt daarom naast de beleidsadviseur een adviestaak en een stuk beheerstaak in deze contracten.

Aanleiding

Al meerdere jaren krijgt ICM berichten over incidentele casussen en maatwerkoplossingen lokaal voor één cliënt. Nu we een nieuwe inkoop hebben afgerond is het belangrijk om duidelijke werkafspraken te maken hierover. In 2017 zijn er ook afspraken gemaakt, echter deze werkafspraken zijn enigszins verwaterd.

Binnen 'de regionale koers 2020-2025' staat opgenomen dat de gemeenten in ZOU meer regie gaan voeren op de maatwerkovereenkomsten. Hierin staat ook zonder de lokale autonomie te raken, dat het zal helpen als we regionaal een basis vastleggen. Het gaat hierbij om de toegang naar maatwerkdienstverleners en hier goed te ondersteunen.

Dit alles is nader uitgewerkt in ons regionale ICM beleidskader die door de colleges is vastgesteld. Op pagina 5 van dit beleidskader staan spelregels hoe het proces zou moeten lopen, echter deze zijn nog niet geïmplementeerd. Het is nu tijd om hierover heldere en werkbare afspraken te maken.

Nadelen huidige situatie en uitgangspunt

Het 'ongecontroleerd' inkopen buiten het gecontracteerde aanbod wordt ook wel *Maverick Buying* genoemd. Dit kent nogal wat negatieve effecten.

- Er is een risico dat niet voldaan wordt aan de kwaliteit en de rechtmatigheid. Via de regionale inkoop zijn aanbieders gecontracteerd onder scherpe voorwaarden, waaronder kwaliteit, rechtmatigheid en prijs. De lokale gemeente blijft bij een

maatwerkcontract zelf verantwoordelijk voor de kwaliteit van de zorgverlening van de maatwerkvoorziening van de zorgaanbieder.

- We ondermijnen hiermee het inkoopbeleid van de regio. De gecontracteerde aanbieders hebben heel veel moeite gedaan voor het aanleveren van allerlei stukken en hebben een strenge beoordeling doorstaan op onder meer kwaliteit en zijn uiteindelijk gegund.
- Een gecontracteerde aanbieder heeft weliswaar geen garantie op instroom van cliënten en ook geen omzetgarantie (marktwerking), maar met cliënten toewijzen aan niet gecontracteerde zorgaanbieders zijn we eigenlijk geen goede opdrachtgever, want wij beïnvloeden zo de markt.
- Het vergroot het aantal aanbieders terwijl het inkoop beleid er juist op gericht is om het aantal aanbieders beperkt te houden. Immers hoe minder aanbieders, hoe beter grip te houden is op de kwaliteit, de resultaten en de kosten.
- Het bemoeilijkt een goede vergelijking met de beschikbare budgetten voor Jeugdhulp en Wmo (Beleidsvisie: grip op de maatschappelijke kosten- baten sociaal domein) De tekorten worden achteraf pas geconstateerd.
- De data analyse is niet correct en hierdoor ontstaat een incompleet beeld.
- Het bemoeilijkt het ontdekken of er een leemte is in ons zorgaanbod wanneer de redenen voor buiten gecontracteerd aanbod niet zichtbaar worden.
- Risico van een perverse prikkel om niet in te schrijven op contract met ZOU wanneer het buiten dit contract toch mogelijk is om met verschillende gemeenten een maatwerkcontract te krijgen, soms zelfs voor een hoger tarief. Dit werkt ook ontmoedigend voor de gecontracteerde aanbieders.
- Geen goed totaalbeeld als de aanbieder voor andere producten via Zorg in Natura is gecontracteerd.
- Juridisch het een dilemma is wanneer niet duidelijk is wat het verschil tussen toepassing van een lokaal maatwerkovereenkomst en regionaal aanbod is.

Huidige situatie

Op dit moment worden eenmalige lokale contracten afgesloten in de situatie waarvoor al zorg loopt bij een niet door ons gecontracteerde aanbieder óf in de situatie dat volgens een wettelijke verwijzer een aanbieder ingezet zou moeten worden die niet door de Regio ZOU gecontracteerd is. Dan moet er soms met spoed een maatwerkoplossing – en bijbehorende afspraken komen. Bijvoorbeeld als de GI (JR) vanuit een rechtelijke machtiging een niet gecontracteerde aanbieder wil inzetten. Maar het gaat soms ook om lokale contracten (maatwerkoplossingen) die worden afgesloten met zorgaanbieders die voor Jeugd en/of Wmo hebben ingeschreven maar niet gegund zijn (misschien zelfs op kwaliteit) . Dit kan om verschillende redenen gebeuren, maar vanuit ICM is hierop geen zicht.

Uitgangspunt

De gemeenten in de regio ZOU gaan gezamenlijk regie voeren op het afsluiten van maatwerkovereenkomsten. We hanteren daarbij het uitgangspunt:

“Eenmalig lokaal contract? Nee, tenzij....”

Een lokale maatwerkovereenkomst blijft als uitzondering op de regel mogelijk met een goede onderbouwing. De beoordeling of de onderbouwing voldoende is, blijft de verantwoordelijkheid van de verschillende gemeenten¹. Consultatie vindt plaats via opvragen advies bij de lokale beleidsadviseur en regionaal via het ICM. De registratie/beheer gaat centraal belegd worden bij ICM.

Daarvoor zorgen we ervoor dat alle lokale maatwerkovereenkomsten:

- de motivatie wordt vastgelegd waarom het regionale aanbod niet voldoet;
- op een centraal punt geregistreerd worden;
- zorgvuldig beoordeeld worden;
- op een uniforme gelijklopende wijze ingevoerd worden in de systemen.

Met de hieronder geschetste procedure geven wij helderheid over het proces wanneer we en hoe we in de regio ZOU omgaan met een hulpvraag die mogelijk uitsluitend met een lokaal maatwerk contract opgelost lijkt te kunnen worden.

Let wel: bekend is dat het huidige gecontracteerde zorgaanbod nooit een volledig dekkend hulp aanbod kan bieden voor alle nodige hulp in alle vijf gemeenten. (kinderziektes komen nu met de nieuwe inkoop naar voren). Ontbreekt er dus zorgaanbod, wat wel valt binnen de Jeugdhulp/Wmo, voor cliënten wordt dit door het team ICM (inkoop) opgepakt en besproken met beleidscollega's.

Kwaliteitseisen

Een aanbieder waarmee een maatwerkovereenkomst wordt gesloten moet voldoen aan de volgende eisen.

De aanbieder:

- Verklaart dat gebruik wordt gemaakt van de norm van verantwoorde werktoedeling, inclusief de verplichting om SKJ geregistreerde professionals in te zetten. Als SKJ van toepassing is, een bewijs van SKJ registratie.

---

¹ Hulp binnen een jeugdreclassering maatregel is hierop een uitzondering. In dat geval is de jeugdreclasserder wettelijk eigenstandig bevoegd te bepalen welke al dan niet gecontracteerde hulpaanbieder de noodzakelijke hulp gaat bieden.

- Verklaart gebruik te maken van een hulpverleningsplan of plan van aanpak.
- Draagt zorg voor systematische kwaliteitsbewaking.
- Maakt gebruik van methodieken die passen bij de te leveren hulp en ondersteuning.
- Levert verklaring omtrent gedrag (VOG) voor alle medewerkers van de jeugdhulpaanbieder.
- Verklaart gebruik te maken van de verplichte meldcode huiselijk geweld of kindermishandeling.
- Verklaart gebruik te maken van de meldplicht calamiteiten en geweld.
- Verklaart bekend te zijn met de verplichting om een vertrouwenspersoon in de gelegenheid te stellen zijn taak uit te oefenen.

Uniform proces en beheer

1. De lokaal team medewerker of andere verwijzer beoordeelt wat er aan hulp nodig is. Deze komt ook met het voorstel om hiervoor een eenmalig lokaal contract / maatwerk overeenkomst af te gaan sluiten. Mochten er lokaal afspraken zijn over informeren en consulteren bij o.a. teamleider/ gedragswetenschapper/kwaliteitsmedewerker, dan blijven deze gehandhaafd. De beoordeling door de verwijzer gebeurt via het digitale stappen formulier (**bijlage 1**).
2. Dit ingevulde formulier wordt voorgelegd (gelijktijdig) aan de betreffende beleidsadviseur binnen de lokale gemeenten én aan ICM (via inkoop@zorginzou.nl) via een beveiligde mail.
3. De beleidsadviseur kan voor nadere toelichting contact opnemen (bellen) met de lokaal team medewerker.
De beleidsadviseur en de medewerker van ICM voorzien het formulier van hun advies en bevindingen. Dit gebeurt binnen 2 werkdagen bij spoed en binnen 5 werkdagen in andere gevallen.
4. De medewerker van ICM voegt indien nodig aan zijn positieve advies ook nog informatie over de te gebruiken code en het tarief.
ICM en de beleidsadviseur overleggen mondeling via Teams of telefonisch over hun advies zonder gebruik van privacy gevoelige gegevens van de inwoner.
5. Worden de medewerker van ICM en de beleidsadviseur het niet eens dan is het advies van de beleidsadviseur doorslag gevend.
6. Het ingevulde formulier komt terug bij de lokaal team medewerker. Bij een positief advies maakt lokaal team medewerker of een ander lokaal aangewezen afdeling de overeenkomst en stuurt deze naar de jeugdhulp aanbieder voor ondertekening. Bij een negatief advies koppelt de beleidsadviseur dit terug naar de lokaal team medewerker welke gecontracteerde aanbieder(s) de noodzakelijk hulp ook zou(den) kunnen bieden. De lokale gemeente is uiteindelijk

beslissingsbevoegd en blijft verantwoordelijk voor de kwaliteit van zorg en acties bij klachten en calamiteiten.

7. Via invulling van **bijlage 2** wordt applicatiebeheer en backoffice van de gemeente gevraagd de aanbieder op te voeren met de betreffende productcodes. Let op de AGB code en IBAN!
8. Er wordt gebruik gemaakt van het gegevensverkeer, dus declaratie en facturatie loopt via Zorgned. Bij zeer hoge uitzondering kan hiervan afgeweken worden.
9. Voor de incidentele contracten geldt een andere productcode. Deze productcode is, op één letter na, gelijk aan de productcode conform regionale inkoop. De derde letter van de productcode wordt vervangen door de letter "M" van maatwerk. Voorbeeld: productcode 45A53 wordt bij een incidenteel contract 45M53. Er zijn aantal uitzonderingen waarbij dit niet mogelijk is. Daar is een opzoektabel voor gemaakt (zie Tabel 1 in **bijlage 2**).
10. De ondertekening van de maatwerkovereenkomst ligt bij de lokale gemeente en conform de lokale mandaatregeling (bijv. onder de 50.000 euro de coördinator/teammanager toegang, boven de 50.000 euro de afdelingsmanager).
11. De getekende versie met bijlagen worden na verzending aan de aanbieder in kopie gestuurd naar ICM (beveiligd naar inkoop@zorginzou.nl)
12. ICM registreert deze in Mochadocs met de einddatum als signaalfunctie.
13. ICM rapporteert naar de gemeenten welke contracten binnenkort aflopen.
14. ICM zal indien nodig lokaal het gesprek aangaan wanneer blijkt dat er meer maatwerkovereenkomsten afgegeven worden dan bij andere gemeenten dan wel dat de kosten substantieel hoog zijn.
15. We evalueren na één jaar of deze route en werkwijze goed werkt en/of er aanpassingen moeten komen. Opvolging van deze procedure is tijdens de evaluatie ook onderwerp van gesprek tussen ICM en de lokale beleidsadviseurs.

Bijlage 1

We werken voor het geven van jeugdhulp met gecontracteerde aanbieders, tenzij

Gecontracteerde aanbieders zijn o.a. gecheckt op: risico's fraude, financiële stabiliteit, veiligheid, deskundigheid (diploma's en kwaliteit certificaat), medezeggenschap en klacht beleid.

Het inzetten van een niet gecontracteerde aanbieder moet daarom met argumenten onderbouwd worden.

Heeft de aanvraag spoed, vermeld dat dan duidelijk. Spoed betekent dat binnen twee werkdagen helder moet zijn dat de zorg ingezet kan worden. Anders duurt het vijf werkdagen.

Heeft deze aanvraag spoed?	
Uit welke gemeente komt dit verzoek op het mogen sluiten van eenmalig lokaal contract?	
Met welk registratie nummer staat client in ZorgNed?	
Wat is de leeftijd van de client?	
Wie moeten we bellen bij vragen over deze aanvraag?	
Heb je gecheckt of de door jouw noodzakelijk geachte hulp inderdaad onder de jeugdwet valt?	
Gaat het om ambulante hulp? Welk type hulp is nodig?	Type hulp en product code:
Gaat het om jeugdhulp met verblijf? Welk type hulp is nodig?	Type hulp en product code:
Pleegzorg, gezinshuis, ouder en kind huis, instelling en type.	<i>N.B. Bij verblijf gelden andere afspraken want daar geldt de aanvraag voor verblijf via het KNOOPpunt Verblijf en/ expertise team Yeph gaat.</i> <i>Let op: Voor een beschikking van een kind dat nu al jeugdhulp met verblijf krijgt bij:</i>

	<ol style="list-style-type: none"> 1. een 'oude' aanbieder die eerder wel een contract had met ZOU kun je, verlengen op grond van het afbouwcontract dat deze aanbieder heeft; wanneer dat in het belang van het kind is, 2. voor een 'nieuwe' aanbieder in ZOU (bijv. doordat een kind door een andere gemeente is overgedragen door wijziging WPB) kun je toestemming krijgen voor het opmaken een eenmalig lokaal contract wanneer het in het belang van het kind is dat het bij deze specifieke aanbieder in verblijf blijft. <p><i>NB. vergeet bij het zoeken naar een passende aanbieder niet de aanbieders van het landelijk transitie arrangement. Ook die vallen onder de gecontracteerde aanbieders.</i></p>
Gaat het om hulp in vrijwillig of gedwongen kader	<p><i>Let op. In vrijwillige kader bepaal jij namens de gemeente (in overleg met ouders) welke hulp nodig is en welke gecontracteerde aanbieder die hulp in de vorm van Zorg in Natura kan bieden.</i></p> <p><i>Willen ouders geen gebruik maken van de hulp van een gecontracteerde aanbieder dan is PGB de aangewezen weg..</i></p>
Indien vrijwillig kader; is de mogelijkheid van het geven van een PGB ook verkend? Waarom is een PGB geen optie?	Argumenten:
Indien gedwongen kader; is er sprake van een JB of van een JR maatregel?	JB / JR <p><i>Let op Bij een JR maatregel mag de GI medewerker zowel het soort hulp, maar ook de aanbieder van die hulp bepalen. Dat betekent dat gecontracteerde en niet-gecontracteerde aanbieders kunnen worden ingezet.</i></p> <p><i>Bij een JB maatregel is dat anders. In dat geval moet de GI medewerker met de CJG consulent overleggen welke door de ICM gecontracteerde hulpaanbieders de door de GI medewerker noodzakelijk geachte hulp kunnen bieden. Dat betekent dat gecontracteerde aanbieders de voorkeur hebben.</i></p>
Wat zijn de redenen om voor de hier voor genoemde hulp, niet te kiezen voor een gecontracteerde aanbieder?	<p><i>Onderliggende vraag: Welke specifieke combinatie van vereisten voor de hulp is nodig?</i></p>
Welke aanbieder stel je voor? Wie is je contact persoon daar? (met tel nr.)	

Welke informatie heb je al dat de beoogde aanbieder aan de professionele vereisten voor de beoogde hulp voldoet?	<i>Voldoet de aanbieder / concrete hulpverlener aan de kwaliteitseisen wat betreft opleiding (niveau diploma's) en SKJ voor de noodzakelijk geachte hulp? Welke aanwijzingen heb je dat je er redelijkerwijs op kunt vertrouwen dat de aanbieder voldoet aan de kwaliteitseisen zoals veiligheid, privacy, klachtenbeleid?</i>
Voor welke periode is de hulp nodig?	<i>Denk vooruit. Gaat de hulp langjarig nodig zijn? Gaat de client ook nog na meerderjarigheid nog vergelijkbare hulp nodig hebben? Is het vanuit dat perspectief logisch dat we als gemeente lang te maken krijgen met een niet gecontracteerde aanbieder? Heb je bij het naderen van de leeftijd van 17 jaar van client ook gedacht aan de overgang naar volwassen zorg?</i>
Welk tarief stel je voor?	<i>Geef het tarief aan per uur/dagdeel of etmaal. Het uitgangspunt is dat je uitgaat van de regionaal afgesproken producten en de daarbij horende tarieven en productcodes. De tarieven vind je in de productenwaaier, de lijst gecontracteerde aanbieders in Zorgned</i>

Mail dit ingevulde formulier naar jullie lokale beleidsadviseur en inkoop@zorginzou.nl
Onderstaande blokken worden door de lokale beleidsadviseur en ICM ingevuld.

Beleid en ICM	
Advies lokale beleidsadviseur	<i>Beargumenteer of je er wel/niet mee eens bent dat er een maatwerkovereenkomst met de genoemde aanbieder wordt afgesloten.</i>
Advies ICM	<i>Beoordeel:</i> <ul style="list-style-type: none"> - heeft de aanbieder eerder ingeschreven bij ons en wat was het inhoudelijke besluit? - Wil de aanbieder inschrijven voor een overeenkomst, of als onderaannemer? - Levert de aanbieder in andere regio's zorg (contract), als referentie toets. - Loopt er een kwaliteitsonderzoek naar deze aanbieder of is er een toezicht rapport (check IGJ). - Loopt er een fraude onderzoek of is er sprake van surseance van betaling? - Doe een voorstel voor het te hanteren tarief en i-code